

Hava sent hvørjum øðrum jólakort í 100 ár

Í hesum døgum gera tvær vinkonur seg til reiðar at skriva hvørji aðrari jólakort - og sostatt halda tey fram við siðinum, sum familjur teirra hava havt í samfull 100 ár

Eftir Nicolínu Dahl
og Rannveig Hovgaard

Í hesum døgum gera tvær vinkonur seg til reiðar at skriva hvørji aðrari jólakort. Tað eru tað framvegis mong, sum gera, hóast samskiftismøguleikarnir eru øðrvísi nú enn fyrr, og jólakortini tískil fækkast og verða avloyst av telduheilsanum.

Tað serliga við jólakortunum hjá hesum báðum vinkonunum er tað, at 100 ár eru liðin, síðan fyrstu jólakortini vórðu send millum hesar báðar familjurnar.

Nú er siðurin at senda jólakort rættiliga gamal. Hann tók seg upp í Onglandi í 1840 og spjaddi seg haðani um heimin. Í Onglandi vóru eisini tey fyrstu kortini prentað, sum vóru serliga gjørd til høvið.

Tað fyrsta jólakortið kom til Danmarkar úr Týsklandi um 1870.

Til Føroya kom siðurin eisini og í 1896 lýsir Djóni í Geil í Dimmalætting, at hann selur jólakort.

Men hvussu ber tað til, at Rannveig Hovgaard í Sandvík og Nicolína Dahl í Klaksvík kunnu senda jólakort í 2019 og prógva, at tað hava familjurnar gjørt í 100 ár?

Omma Nicolínu var ættað úr Sandvík. Hon æt Anna Sofía Dahl f. Poulsen í 1893 og var dóttir til Fredrikku og Poul Johannes Poulsen í Sandvík; av bygðafólkunum varð húsíð kent undir navninum "hjá Ninna".

Anna Sofía giftist við læraranum í bygdini, Theodor Dahl úr Funningi, og um tað mundið, tey giftust, fluttu tey norður til Eiðis, har hann hevði fingið embætti. Tá var ikki høgligt at ferðast, so hon man hava hildið samband við familju og vinir har suðuri við brævaskipti, sum vanligt var. Til dømis er varðveitt eitt bræv, har hon og Theodor senda heilsu til vinkonu hennara í samband við, at Martin Joensen, sum seinni varð víða gitin rithøvundur, skuldi fermast. Mamma Martin og Anna Sofía vóru vinkonur og hon búði við soninum hjá systir síni, sum var langomma Rannveig.

Læraraflokkurin hjá Jacobi og Óla

Jólakort 1919.

Tað fyrsta jólakortið, ið vit vita um fór í millum, er dagfest 1919. Hetta kortið er frá Theodor Dahl, abba Nicolínu, til Marin Malenu Petersen, langommu Rannveig. Á kortinum stendur: »Venlig Hilsen til eder alle i Huset, fra Lærer Dahls børn, Eide« Myndin er av trimum teimum elstu børnunum hjá Onnu Sofíu og Theodori: Óla, Poul Johannes og Annu. Árið eftir fingur tey Theodor, ið varð uppkallaður eftir pápa sínum, sum doyði stutt fyri jól í 1920. Anna Sofía búsettist sum ung einkja við børnunum í Funningi, har systir hennara

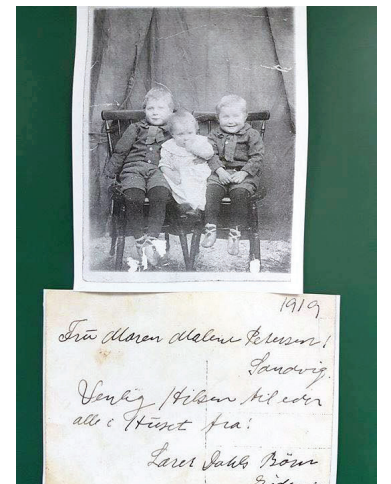

Hatta er flokkurin hjá Jacobi og Óla á læraraskúlanum 1938 á Koldinghus. Óli er uttast til høgru og Jacob í reyðhúgvu nr. 4 frá vinstri

Martin Joensen og Marius Johannesen saman við Sámal Johansen

um, at tað er sermerkt, at jólakortið er skrivað á danskum, tí Theodor Dahl hevur eina serliga støðu í føroyska málstríðnum, tí hann las fyrsta lesturin, sum var lisin á føroyskum í kirjutíð. Hetta hendi jóladag í 1911. Jákup Dahl hevði skrivað lesturin, sum enn er til skjals. Í 2011 hátíðarhildu sandvíkingar hesa søguligu hending, so sami lesturin varð lisin jóladag 2011, og seinni kom Árni Dahl, beiggi Nicolínu suður til Sandvíkar at halda fyrilestur um hendingina, sum kundi havt kostað Theodori

Fyrsta jólakortið, sum er skrivað í 1919

lærarastarvið, tí ikki varð loyvt at brúka føroyskt sum kirkjumál tá í tíðini.

Óli og Jacob á læraraskúlan

Í 1935 fór Óli, elsti sonurin, ið vit síggja á jólakortinum frá 1919, til Havnar at ganga á læraraskúla og tað ber ikki beinari á enn tað, at har kemur hann at ganga í flokki við Jacob Olsen, mammubeiggja Rannveig. Teir báðir tóku læraraprógvi í 1938 og gjørdust vinir fyri lívið. Teir høvdu mong felags áhugamál, samdir í politikki, áhugaðir í føroyskum dansi og føroyskum máli. Teir báðir hildu tí sambandið millum húsini og skrivaðu saman til jóla á hvørjum ári.

Annars kann skoytast uppi, at mammubeiggi Nicolínu, Marius Johannesen og Martin Joensen, sum var systkinabarn ommu Rannveig, men vaks upp saman við henni sum beiggi,

Marin var gift við Jens Christiani, beiggja Theodor. Tað vildi so til, at eisini Marin doyði ung frá fyra børnum nøkur ár seinni. Beiggi Marina og Annu Sofíu, Johan Klode, kom norður at hjálpa systir síni at fáa eina hús upp og var verandi har norðuri. Tey vóru sostatt trý systkin úr Sandvík, ið búsettust í Funningi. Nicolína og Rannveig hava onkuntíð tosað